

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н.ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**«ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ЗАМАНАУИ ТУРИСТІК
ИНДУСТРИЯНЫҢ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ»**

**экономика ғылымдарының докторы, профессор
СҰРАҒАНОВА САЙРАН ҚАБДРАХМАНҚЫЗЫН
еске алуға арналған халықаралық ғылыми конференциясының
ЕҢБЕКТЕР ЖИНАҒЫ
23 ақпан 2018ж.**

**СБОРНИК ТРУДОВ
международной научной конференции
«ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ
СОВРЕМЕННОЙ ТУРИСТСКОЙ ИНДУСТРИИ В УСЛОВИЯХ
ЦИФРОВИЗАЦИИ»,
посвященной памяти доктора экономических наук, профессора
СУРАГАНОВОЙ САЙРАН КАБДРАХМАНОВНЫ
23 февраля 2018г.**

**PROCEEDINGS
of the international scientific conference
«THE MAIN TRENDS AND FEATURES OF THE MODERN TOURIST
INDUSTRY DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION»,
dedicated to the memory of
Doctor of Economic Sciences, Professor
SURAGANOVA SAYRAN KABDRAHMANOVNA
23 February 2018**

Астана, Қазақстан
Астана, Казахстан
Astana, Kazakhstan

УДК 379.8(063)
ББК 75.81
Ц 71

Редакционная коллегия:

Декан экономического факультета, д.э.н., профессор Макыш С.Б.,
Заместитель декана, к.э.н., доцент Тажикенова С.К.,
Заведующий кафедрой «Менеджмент» д.э.н., профессор Толысбаев Б.С.
Заведующий кафедрой «Экономика» д.э.н., профессор Майдырова А.Б.,
Заведующий кафедрой «Туризм» к.э.н., доцент Дуйсембаев А.А.,
Доцент кафедры «Туризм», к.э.н., Мусина К.П.,
Старший преподаватель кафедры «Туризм», доктор PhD Агыбетова Р.Е.
Старший преподаватель кафедры «Туризм», магистр туризма Гиззатжанова А.Г.

Цифрландыру жағдайында заманауи туристік индустрияның дамуының негізгі тенденциялары мен ерекшеліктері: Халық ғыл. конф. еңбектер жинағы. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2018.

Основные тенденции и особенности развития современной туристской индустрии в условиях цифровизации: Сб. материалов межд. науч. конф. – Астана: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2018.

Proceedings of the international scientific conference **The main trends and features of the modern tourist industry development in the context of digitalization.** Astana, L.N.Gumilyov Eurasian National University, 2018.

ISBN 978-9965-31-984-6

Халықаралық ғылыми конференциясының еңбек жинағында цифрландыру жағдайындағы қазіргі заманғы туристік индустрияның негізгі үрдістері мен ерекшеліктеріне қатысты өзекті мәселелер қарастырылған.

В сборнике материалов международной научной конференции рассмотрены актуальные вопросы касательно основных тенденций и особенностей развития современной туристской индустрии в условиях цифровизации

The collection of materials on the international scientific conference considers important issues regarding the main trends and features of the modern tourist industry in the context of digitalization

УДК 379.8(063)
ББК 75.81
Ц 71

ISBN 978-9965-31-984-6

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2018

© Евразийский Национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2018

© L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2018

Ұлы Адам, Дос, Ұстаз

2016 жылдың 7 қарашасында 68 жасында өмірден экономика ғылымының докторы, профессор Сұрағанова Сайран Қабдрахманқызы өмірден озды.

Сайран Қабдрахманқызы 30 жылдан аса жыл елдің жоғары оқу орындарында педагогикалық қызметпен айналысты. Ы.Алтынсарин атындағы білім академиясының корреспондент –мүшесі, Ресей Федерациясының Халықаралық ғылым және практикалық өндірісті ұйымдастыру академиясының мүшесі.

Сайран Қабдрахманқызы он жыл бойы Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің негізін қалаушысы және жетекшісі болды. Университетте жұмыс істеу кезінде ашылған экономика факультетінің барлық мамандықтар бойынша оқу жоспарлары мен мемлекеттік білім беру стандарттарын әзірледі.

С.Қ. Сұрағанова нағыз патриот және ірі қоғамдық қайраткер бола отырып, көптеген маңызды жобаларға қатысты. ҚР Мәжіліс Парламентінің жұмыс тобының мүшесі бола отырып, Сайран Қабдрахманқызы біршама комиссиялар құрамында жұмыс істеді. Белсенді азаматтық тұғырды ала отырып, С.Қ.Сұрағанова «Халықты еңбекпен қамту сұрақтары бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен қосымшаларды енгізу туралы» заңнаманы дайындауға қатысты. ҚР еңбек және әлеуметтік қорғау Министрлігінің, ҚР туризм және спорт Министрлігінің, ҚР білім және ғылым Министрлігінің, ҚР ауыл шаруашылық Министрлігінің жұмыс топтарында белсенді қызмет атқарды, ҚР білім және ғылым Министрлігінің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру құжаттарын нострафикациялау бойынша комиссия мүшесі болды.

Сайран Қабдрахманқызы әкімшілік қызметті оқытушылық қызметпен бірге атқара отырып, ғылыми зерттеулер де жүргізді. Ол Қазақстанның Солтүстік аймақтарына тән, енгізу сипаттағы бірнеше ұсыныстар жасады, 150 -ге тарта ғылыми еңбектері, соның ішінде 17 монография, 10 оқу құралы мен оқулықтары шығарылды.

С.Қ. Сұрағанова «2006 жылдың Үздік оқытушысы», «2011 жылдың Үздік оқытушысы» гранттарының иегері, «Еуразия мақтанышы-2008» конкурсының лауреаты болды. ҚР білім Министрлігінің «ҚР білім берудің Құрметті қызметкері» төс белгісімен, «Астанаға 10 жыл» мемлекеттік марапатымен, сол сияқты ҚР білім және ғылым Министрлігінің бірнеше құрмет грамоталарымен нағатталды.

2005 жылдан бастап «Туризм» кафедрасына жетекшілік етті, ол «Туризм» мамандығының магистратурасын (2009 ж.) және PhD докторантурасын (2010 ж.) ашты.

С.Қ. Сұрағанованың жетекшілігімен 3 ғылым докторы және 20 аса ғылым кандидаттары дайындалды, оның 5-і экономика факультетінің оқытушылары, магистранттары.

Сайран Қабдрахманқызы өмірінің соңғы күніне дейін жоғары жұмысқабілеттілігін сақтады. Жұмысбастылығына қарамай ол әр уақытта өз ұжымына және студенттеріне ықыласты, көмек қолын ұсына білетін адам болатын. Ол ешуақытта өзгерістен қорықпайтын, әр уақытта заман талабына сай жаңалықты қабылдайтын, өз отбасы, туыстары мен достары арасында беделді тұлға бола білді.

Біз Сайран Қабдрахманқызын Ұлы Адам, Дос, Ұстаз ретінде танымыз.

С.Қ. Сұрағанованың жоғары марапаты ретінде- оның еңбектерінің беделі, оны танитын адамдардың махаббатымен және оны жылы лебізбен еске алуы деуге болады.

Великий Человек, Друг, Учитель

7 октября 2016 года на 68-м году жизни ушла из жизни доктор экономических наук, профессор Сураганова Сайран Кабдрахмановна.

Более 30 лет Сайран Кабдрахмановна осуществляла педагогическую деятельность в высших учебных заведениях страны. Являлась членом-корреспондентом Академии образования им. Ы. Алтынсарина, действительным членом Международной академии науки и практики организации производства Российской Федерации.

Сайран Кабдрахмановна была одним из основателей и бессменным руководителем экономического факультета ЕНУ им. Л.Н. Гумилева на протяжении десяти лет. За годы работы в университете осуществляла деятельность по разработке учебных планов и государственных образовательных стандартов по всем специальностям,

открытым на экономическом факультете.

Настоящий патриот и крупный общественный деятель С.К. Сураганова принимала активное участие во многих важных проектах. Будучи членом рабочей группы Мажилиса Парламента РК, Сайран Кабдрахмановна входила в состав ряда комиссий. Занимая активную гражданскую позицию, С.К. Сураганова участвовала в подготовке законопроекта «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам занятости населения». Принимала активное участие в рабочих группах Министерства труда и социальной защиты РК, Министерства туризма и спорта РК, Министерства образования и науки РК, Министерства сельского хозяйства РК, являлась членом комиссии по нострификации документов высшего и послевузовского образования МОН РК.

Совмещая административную работу с преподавательской деятельностью, Сайран Кабдрахмановна занималась научными исследованиями. Ею издан ряд рекомендаций, имеющих внедренческий характер для Северных регионов Казахстана, опубликовано порядка 150 научных трудов, в том числе 17 монографий, 10 учебных пособий и учебников.

С.К. Сураганова являлась обладателем гранта «Лучший преподаватель 2006 года», «Лучший преподаватель 2011 года», лауреатом конкурса «Еуразия мақтанышы - 2008». Она была награждена нагрудным знаком Министерства образования РК «Почетный работник образования РК», государственной наградой «10 жыл Астана», а также отмечена рядом почетных грамот Министерства образования и науки РК.

С 2005 года Сайран Кабдрамановна заведовала кафедрой «Туризм», в 2009 году ею была открыта магистратура, а в 2010 году она открыла PhD докторантуру по специальности «Туризм». Под руководством С.К. Сурагановой подготовлены 3 доктора и более 20 кандидатов экономических наук, среди которых 5 преподавателей экономического факультета, а также магистранты. До последних дней Сайран Кабдрахмановна сохраняла колоссальную работоспособность. Несмотря на свою занятость, она всегда оставалась внимательным и отзывчивым человеком по отношению к своим многочисленным коллегам и ученикам. Она не боялась меняться, идти в ногу со временем и, при этом, оставалась верной себе, своей семье и друзьям.

В лице Сайран Кабдрахмановны мы потеряли великого Человека, Друга, Учителя.

Высшей наградой С.К. Сурагановой навсегда будет непоколебимый авторитет ее трудов, искренняя любовь и светлая память знавших её людей.

Great Person, Friend, Teacher

On October 7, 2016, at the 68th year of her life, Doctor of Economics, Professor Suranova Sairan Kabdrakhmanovna passed away.

For more than 30 years, Sairan Kabdrakhmanovna had taught at higher educational institutions of the country. She was a corresponding member of the Academy of Education named after S. Altynsarin, an active member of the International Academy of Science and Practice for Production Organization of the Russian Federation.

Sairan Kabdrakhmanovna was one of the founders and the permanent head of the Economics Faculty of the L.N. Gumilyov Eurasian National University for ten years. Over the years of work at the university, she was engaged in the development of curricula and state educational standards in all specialties, opened at the Faculty of Economics.

A true patriot and a prominent public person S.K. Suraganova took an active part in many important projects.

Being a member of the working group of the Majilis at the Parliament of the RK, Sairan Kabdrakhmanovna participated in the work of a number of commissions. Taking an active civil position, S.K. Suraganova participated in the preparation of the draft law "On Amendments and Additions to Certain Legislative Acts of the Republic of Kazakhstan on Employment Issues". She took an active part in the working groups of the Ministry of Labor and Social Protection of the Republic of Kazakhstan, Ministry of Tourism and Sports of the RK, Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan, Ministry of Agriculture of the Republic of Kazakhstan, was a member of the commission for the nostrification of documents of higher and postgraduate education of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Combining administrative work with teaching, Sairan Kabdrakhmanovna was involved in scientific research. She issued a number of recommendations that have an innovative character for the Northern regions of Kazakhstan, published about 150 scientific works, including 17 monographs, 10 manuals and textbooks.

Suraganova S.K. was the holder of "The Best Teacher of 2006" grant, "The Best Teacher of the Year 2011", laureate of the "Pride of Eurasia 2008". She was awarded a breastplate of the Ministry of Education of the Republic of Kazakhstan "Honorary Worker of Education of the Republic of Kazakhstan", the state award "10-th anniversary of Astana", and also was awarded with a number of honorary letters of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Since 2005, Sairan Kabdrakhmanovna headed the department "Tourism", in 2009 she opened a master's degree, and in 2010 she opened PhD doctorate in the specialty "Tourism".

Under the leadership of Suraganova S.K., 3 doctors and more than 20 candidates of economic sciences were trained, including 5 teachers of the Economics Faculty, as well as graduates.

Until the last days Sairan Kabdrakhmanovna retained tremendous performance. Despite her busy schedule, she always remained attentive and sympathetic person in relation to her many colleagues and students. She was not afraid to change, to keep up with the times and, at the same time, remained true to herself, her family and friends.

With Sairan Kabdrakhmanovna we have lost a great Person, Friend, Teacher.

The highest award for Suraganova will forever remain in unshakable authority of her works, a sincere love and fond memories of people who knew her.

Әдебиеттер:

1. Александрова А.Ю: Международный туризм: Учеб. пособие для вузов. М., 2001.
2. Ердаuletов, С. Р. История туризма. Развитие и научное изучение: учебное пособие / С. Р. Ердаuletов. - 2-е изд., перераб. и доп. - Алматы: Қазақ университеті, 2010.
3. Ақтымбаев, Б. И. Основные ресурсы Алматинской области как база развития туристского кластера / Б. И. Ақтымбаев, З. Е. Намазбаева, А. Г. Аблеева . - // ҚазЭУ хабаршысы. - 2010. - № 5.
4. Байгісиев М. Халықаралық экономикалық қатынастар: Оқу құралы Алматы: Санат, 1998.- 192б.
5. 2005-2009 жылдардағы Қазақстан туризмі: статистикалық жинақ [Текст] / ҚР Статистика агенттігі; ред. Ә. А. Смайылов - Туризм Қазақстана 2005-2009 гг.: статистический сборник / Агентство РК по статистике. - Электрон. текстовые дан. (1,83 Мб). - Астана: [б. и.], 2010. - 148 б.

ЕЛІМІЗ МЕДИЦИНАЛЫҚ ТУРИЗМ ОРТАЛЫҒЫНА АЙНАЛАДЫ МА?

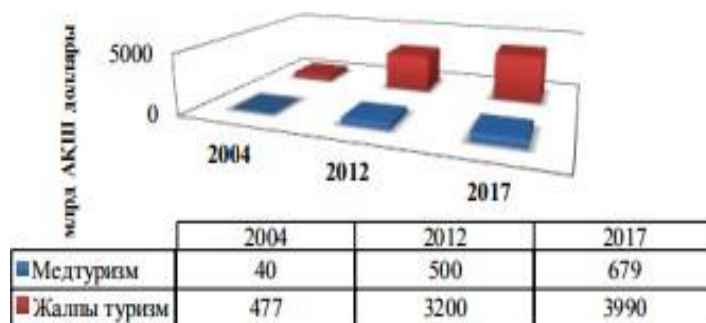
Амангелды Д.С., Музафарова А.М., Сейтхан Ш.

Ғылыми жетекші: магистр, оқытушы *Тукибаева К.Б.*

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ., Қазақстан Республикасы

E-mail: amangeldydidara@gmail.com, shynarseiithan@gmail.com, aikon97.97@mail.ru,
kuralay_bazarbekkyzy@mail.ru

Медициналық туризм бойынша дүниежүзілік конгрессте (Global Wellness Tourism Congress – GWTC) жария етілген мәліметтер бойынша, медициналық туризм нарығы жоғары өсу қарқынын көрсетуде. 2004 жылдағы 40 млрд АҚШ долларынан туризмнің осы бағыты бойынша 2012 жылы табыс көлемі 0,5 триллион АҚШ долларына дейін өсіп, бүкіл туризм бойынша табыс көлемінің (3,2 триллион АҚШ доллары) 14% құраған. 2012 жылы туризмге дүниежүзілік ЖІӨ-нің 1,8% тиесілі болды. Алдыңғы бес жыл ішінде жалпы туризм саласына қарағанда, туризмнің бұл секторы орта есеппен жыл сайын 9,9% өсіп отырып, 2017 жылға қарай 678,5 млрд АҚШ доллары немесе туризмнің жалпы табыс көлемінің 17% құрайды (сурет 1) [1].

Сурет -1. Дүниежүзілік медициналық туризм нарығының өсу деңгейі

Осы орайда табиғи байлығы, тарихи қазынасы мен мәдени мұрасы жағынан ешбір елден кем түспейтін Қазақстанның туризм саласы қаншалықты дамыған, бүгінгі күні елімізде медициналық туризм қалай дамып келеді және болашақта Қазақстан медициналық туризм орталығына айналады ма деген сұрақтар туындайды.

Денсаулық сақтау саласын дамыту мен жетілдіру жолында бірнеше бағыттар бар. Ол бағыттар Елбасының әрбір жолдауында айқындалып, мемлекеттік бағдарламаларда да көрсетілген. «Қазақстан – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты Жолдауында Елбасы Н.Назарбаев: «Қазақстан медициналық туризм бойынша жетекші еуразиялық орталыққа айналуы тиіс» деген. Өйткені, медициналық туризм экономикалық табыс көздерінің бірі. Кейбір бағыттар тікелей еліміздегі ішкі медициналық жағдайларды оңалтуға

көзделсе, енді бірі Қазақстанды әлемдік деңгейде медицинасы мықты мемлекет ретінде танытуды көздейді.

Жалпы, денсаулық туризмін дамытуға Қазақстанның да таласы бар. Астана қаласының медициналық кластеріне кіретін клиникалар жабдықталуы жағынан әлемдік деңгейдегі жоғары талаптарға жауап береді. Мәселен, Республикалық нейрохирургия орталығы бүкіл Орта Азиядағы бірден-бір орталық болып есептеледі. Ал, диагностикалық орталықта орнатылған аппараттар арқылы қатерлі ісікті бастапқы сатысында-ақ анықтауға мүмкіндік бар. Кластер құрамындағы әрбір клиникада қолданылатын осы тектес технологиялардың арқасында бұрын тек шетелдерде жасалатын күрделі операцияларды бүгінгі күні Қазақстандық дәрігерлер жасай алатын күнге жетті [2].

Денсаулық сақтау министрлігінің мәліметінше, Қазақстан Республикасының медициналық ұйымдарында жылына шамамен 3 мыңнан астам шетел азаматтары ем алады. Мәселен, 2011-2014 жылдары қаламыздағы Ұлттық медициналық холдинг клиникалары мен ұлттық ғылыми медициналық орталықта әлемнің 30-дан астам елінің 4799 азаматы емделіпті. Нәтижесінде, Астана Орталық Азиядағы медициналық туризмнің жетекші орталығының біріне айналып отыр. ҰМХ-ға еншілес ұйымдардың жоғары мамандандырылған медициналық көмегіне көбінесе Ресей, АҚШ, Жапония, Италия, Ұлыбритания, Түркия, Болгария, Шри-Ланка, Филиппин, Қырғызстан және одан өзге елдердің азаматтары жүгінген [3]. Себебі, өзге елдерге қарағанда, Қазақстанда жасалатын оталардың құны әлдеқайда төмен (Кесте 1).

Кесте - 1. Қазақстанда жасалатын оталардың құны

Сүйек кемігін транспланттау		
1.	Қазақстан	51 000 доллар
2.	Ресей	90 000 доллар
Бауыр трансплантациясы		
1.	Қазақстан	20 000 доллар
2.	Түркия	108 000 доллар
Бүйрек трансплантациясы		
1.	Қазақстан	16 000 доллар
2.	Ресей	40 000 доллар

Қазіргі таңда Ұлттық медициналық холдинг (ҰМХ) құрамына алты медициналық мекеме кіреді: Республикалық нейрохирургияның ғылыми орталығы, Республикалық балаларды сауықтыру орталығы, Республикалық диагностика орталығы, Ана мен баланың ұлттық ғылыми орталығы, Республикалық жедел медициналық көмек ғылыми орталығы, Ұлттық ғылыми кардиохирургиялық орталығы. Олардың барлығы алдыңғы қатарлы халықаралық медициналық аккредитациядан өткен.

ҰМХ мақсаттары:

➤ халықаралық аккредитацияланған жоғарғы сапалы медициналық көмекті қамтамасыз ету, сонымен қатар Қазақстанның медициналық көшбасшылығын қамтамасыз ететін медициналық мектеп қалыптастыру;

➤ ДИАЖ құрамдас бөлігі бола отырып, жаһандық және аймақтық деңгейде танымал болу мақсатында инновациялық технологиялар мен ғылыми жетістіктерді клиникалық тәжірибеге енгізу арқылы тиімді және қауіпсіз медициналық көмекті ұсынатын алдыңғы қатарлы, емделушіге бағытталған жүйесін қалыптастыру.

Ұлттық медициналық холдинг Қазақстандағы медициналық туризмді дамытуды көздейді. Соңғы жылдары холдингке қарасты клиникаларда емделген шетел азаматтарының саны артып келеді. Мәселен, 2015жылы 300-ге жуық шетелдік Қазақстанның медицинасына сенім білдіріп, өз денсаулықтарын жақсартып шықты. Олар көбінесе Орталық Азия және Ресейдің батыс жағынан келген азаматтар.

Сондай-ақ көп жерде JCI стандарты талап етіледі. Мұндай стандарт бойынша елордада еліміздегі медициналық туризм орталығы ретінде құрылған Ұлттық медициналық холдинг емханалары жұмыс істейді. 2008 жылы бой көтерген бұл холдинг қазір University Medical Center корпоративтік қоры болып өзгертіліп отыр.

Қазақстанда медициналық туризм нарығы, негізінен, Астана мен Алматыда, сондай-ақ халық саны көп басқа да қалаларда дамып келеді. University Medical Center корпоративтік қоры клиникалары – Республикалық диагностикалық орталық, Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы және Балаларды оңалту ұлттық орталығы JCI халықаралық стандарттарына сай аккредиттеуден өткен. Бұл – өте маңызды жетістік. Өйткені шетелдік азаматтар әдетте емделетін ауруханалар мен емханаларды тандағанда осындай халықаралық стандарттың бар-жоғына ерекше мән береді. JCI – медициналық ұйымдарда көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігін шынайы бағалайтын халықаралық тәуелсіз ұйым. Ол халықаралық туризм нарығында емдеу мекемелеріндегі қызмет сапасының, пациенттер үшін қауіпсіздігінің және бәсекеге қабілеттілігінің «алтын стандарты» болып саналады. Тиісінше, аталған аккредиттеуден өту нәтижесінде, халықаралық тәуелсіз сарапшылар University Medical Center корпоративтік қоры емханаларында көрсетілетін қызметтерді халықаралық сапа және қауіпсіздік өлшемдеріне сай деп таныды. Осы тұста айта кететін жайт, жалпы посткеңестік елдерде барлығы 7 ғана емхана JCI аккредиттеуінен өтсе, оның ішінде 5 емхана Қазақстанда орналасқан. Сол бесеудің үшеуі қордың медициналық орталықтары болып табылады. Осылайша, JCI стандарттарына сәйкестік халықаралық медициналық туризм нарығына жол ашты.

Соңғы 4 жылда қор орталықтарында ем алған шетелдік азаматтар саны бірнеше есеге артты. Айталық, егер 2012 жылы қордың 3 орталығында небәрі 273 шетел азаматы емделсе, 2016 жылы олардың саны 3443-ге жеткен. Оның ішінде 3298 шетелдік амбулаториялық-емханалық көмекке жүгінсе, 145 адам стационарлық жағдайда Қазақстандық дәрігерлерде емделуді жөн деп тапты. Олардың қатарында Орталық Азия елдері, Ресей, Үндістан, Түркия, Қытай, Мысыр және т.б. елдердің азаматтары бар [4].

Медициналық туризмді жолға қоямыз десек, Қазақстанда да осы мәселелердің тез шешілуі үшін әрекет ету қажеттілігі сезіледі.

Осы кезге дейін қазақстандық пациенттер ұзақ уақыт бойы кардиохирургия, нейрохирургия, мүшелерге трансплантация жасау, онкология және т.б. сияқты медицина салаларында ем алу үшін өзге елдерге баруға мәжбүр еді. Ал, қазір жағдай басқа.

Астана қаласында Ұлттық медициналық холдингінің қазіргі заманғы клиникаларын құру мен елдегі кардиохирургиялық және нейрохирургиялық көмектің дамуы, қазақстандықтардың шетелде емделуге деген қажеттіліктерін едәуір төмендетті. Тіпті, шетелдіктер үшін өздеріңіз байқағандай, Қазақстанда халықаралық талаптарға сай медициналық қызмет алу мүмкіндігі туды. Қазіргі таңда қазақстандықтар шет елге медициналық көмек іздеп бару қажеттілігі тумас үшін шынайы жағдайлар жасалуда. Соңғы жылдары елімізде жоғарғы санатты жақсы жабдықталған клиникалар салынды.

Алайда біздегі медицинаның бұдан да тартымдырақ болуы үшін әлі де көптеген шаралар атқару керек. Қазақстанға шет елдік пациенттерді тарту жалпы туристік инфрақұрылымның тартымдылығына да байланысты болмақ.

Қазақстан Республикасындағы Қазақстан Республикасындағы медициналық туризмді дамытудың тиімді жолдарын зерттеу барысында мынадай тұжырымға келдік:

1. Қазақстан Республикасындағы медициналық туризмді дамытудың тиімді жолдарына барлық элементтерінің келісімді дамуы үшін мүмкіндіктер туғызу. Бұл орналасу орындары, көлік, тамақтандыру және т.б. туристік қызметтер, туристік маңызды объектілер, бизнестің ұйымдастыру шараларының өзара байланысын білдіреді.

2. Медициналық туризм индустриясындағы қызметтер объектілерінің, көрікті жерлерінің даму дәрежесі мен түрлерін таңдау, оларды орналастыру мүмкіндіктерін бағалау саласында қажетті басқару құрылымын құру.

3. Медициналық туризм саласын дамытудың саясаты мен жоспарларын тиімді жүзеге асыру үшін, туристік секторды реттеу мен басқару үшін қажетті негізді, ұйымдық және басқа институционалдық құрылымдар арқылы қамтамасыз ету.

Қорыта айтқанда, емдік туризмнің тұрақты дамуын қамтамасыз ету мақсатында туристік ұсынысқа қатысы бар кәсіпорындардың жиынтығы мен туристік қызметке деген сұранысты талдай келе, туристік саланы тұрақтандыру мен одан әрі дамыту бойынша шаралар жүйесі әзірленуі тиіс.

Әдебиеттер:

1. Krista Wendt. Medical Tourism: Trends and Opportunities, University of Nevada: Las Vegas, – 2012. – 316.
2. Медициналық туризмді қалай дамытамыз? [Электронды ресурс] <http://zhardem.kz/news/8242>
3. Қазақстандағы медициналық туризм [Электронды ресурс] <https://aikyn.kz/2017/02/01/2326.html>
4. Қазақстан Республикасында туристік қызмет индустриясын дамыту мәселелері // «Аль-Пари», №1, 2014, 143 б.

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ФОТОТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Байсаринова А.Г.

Казахский национальный университет имени аль-Фараби, г. Алматы,
Республика Казахстан
Email: Anelya.Bsr913@yandex.kz

В настоящее время в сфере туризма происходит актуализация новых, немассовых видов и направлений туризма. Одним из них является фототуризм. Благодаря бурному развитию техники и технологий, а также увеличению доступности профессиональной оптики для широких масс населения растет число людей, увлекающихся фотоискусством. Все это в совокупности обуславливает интерес к фототуризму и оказывает положительное влияние на его развитие в мире и Казахстане.

Анализ различных подходов к определению данного вида туризма позволил дать следующее определение. Фототуризм – совокупность отношений и явлений, возникающих во время перемещения и кратковременного пребывания людей за пределами постоянного проживания по природным, историко-архитектурным, этнографическим и другим местам и достопримечательностям с целью создания фотографий в рамках определенного жанра и фотографической техники и повышения мастерства фотосъемки, предпринятых не в целях занятия оплачиваемой деятельностью.

Основные специфические особенности фототуризма состоят в следующем: полная подчиненность фотосъемке; наличие профессионального фотографа-инструктора; проведение мастер-классов, лекций и других обучающих мероприятий по фотографии; техническая поддержка; компания единомышленников, увлеченных фотографией и готовых делиться своим опытом, идеями и знаниями; доступ к самым интересным и фотогеничным точкам съемки в наиболее подходящее время; неограниченное время для съемок на выбранном месте.

Мировой опыт развития фототуризма насчитывает чуть более 30 лет. В настоящее время фототуризм стремительно развивается и обретает популярность, что способствует расширению его географии. Анализ существующих предложений по организации фототуров позволил сделать вывод, что данный вид туризма может быть организован в любом туристском макрорегионе, на каждом из которых уже сложились наиболее востребованные его направления [1].